

Novi grobovi

ANTON LAURIN
Včeraj popoldne je umrl pokojnik Anton Laurin, star 42 let, stanujoč na 20187 Goller Ave. Pogreb bomo poročali jutri. Pogreb oskrbuje Grdinov pogrebni zavod.

TEREZIJA ROZMAN

Snoči ob 7:45 uri je naglo umrla, zadeta od srčne kapi, ko se je v krogu svoje družine pogovarjala, poznana Terezija Rozman, stara 67 let. Stanovalec je na 866 E. 76 St. Bolehala je več mesecev na srčni hibi. Bolehala je članica društva sv. Katarine št. 29 ZSZ, podr. št. 49 SZS in Oltarnega društva fare sv. Vida. Tukaj zapušta soprogo Alojzija, tri hčere: Mrs. Mary Farčnik, Mrs. Sophia Kenny in Mrs. Stefanijo Senjak, ki je vdova, dva vnuka in dve vnukinji, v Ljubljani pa sina Rudolfa. Sin Alojzija, ki je bil urednik glasila SDZ Glas, je umrl pred nekaj leti, in sin Joseph je padel v vojni ter bo njegovo truplo v kratkem dospelo iz Evrope za pokop na tukajšnjem pokopališču. Čas pogreba, ki ga vodi Grdinov pogrebni zavod, še ni bil določen.

SEAMAN 2/c

ANTON LONCAR
Danes popoldne bo dospelo truplo mornarja Anton Loncar Seaman 2/c, ki je bil ubit v bitki na Kubi v aprilu 1944. K mornarici je bil vpoklican leta 1942 ter je bil 22 let star ob času smrti. Rojen je bil v Clevelandu. Tukaj zapušta mater Mrs. Mary Kolman na 988 E. 220 St., brata Ignatiusa, sestre: Mrs. Sylvia Kasunic, Mrs. Mary Bruss, Mrs. Donna Trumhour in polsestro Lillian Kolman. Truplo bo položeno na mrtvašni od delovne popoldne v C. N. Davis pogrebni zavodu na 1915 Nottingham Rd., odkoder se bo jutri zjutraj ob 9:30 uri vršil pogreb z mornariškimi častmi v cerkev sv. Kristine.

Pogreb

Pogreb pokojne Bernice Marie Telisman in novorojenega deteta se bo vršil v torek zjutraj ob 8:45 uri iz Svetkovega pogrebnega zavoda na 478 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 uri in nato na pokopališče Calvary.

Vojaška uprava v Trstu upa, da bodo komunisti podprli dober gospodarski plan

TRST. 8. maja — Ameriški brigadni general Ridgely Gauthier, ki je načelnik anglo-ameriške vojaške uprave na Svobodnem tržaškem ozemlju, je sedaj izjavil, da je prepričan, da bodo komunistični delavci podprli dober ekonomski program, kot je program o katezi, ki ga razvija ameriški ekonomski veščaki in ki bi vključil tržaško industrijo v skupni program za zapadno evropske države.

"Trst ni noben sod smodnika, ampak odlično pristanišče, ki lahko postane koristno," je rekel gen. Gauthier.

Kot je dalje častnikarju pojasnil, so vsa poročila o političnih borbah med italijanskim in slovenskim prebivalstvom bila močno pretirana.

Črta je bilo določeno tudi za Trst za \$20,000,000 in sicer za dobo do 30. junija leta 1949. Od te vsote se bo uporabilo \$3,000,000 za

Pogajanja glede stavke na železnicah se nadaljujejo

Razgovori v Beli hiši niso prinesli še nobenih pozitivnih rezultatov

Kakor se poroča iz Washingtona, so se v soboto in nedeljo pozno v noč nadaljevala pogajanja v Beli hiši, v prizadevanju, da se prepreči stavka železničarjev, ki se ima pričeti jutri ob šestih zjutraj.

Posvetovanja, ki jih vodi za vlado predsednikov zastopnik za delavske zadeve dr. John R. Steelman, do sedaj še niso dovedla do skupne konference obeh spornih strank, temveč vršijo se separatno.

Snoči ob osmih je dr. Steelman poklical zastopnike železnice, s katerimi je govoril dobro uro, potem pa je imel konferenco z zastopniki treh železničarskih uniij. Po zaključku te konference so bili zopet poklicani zastopniki železnice, ki so odšli iz Bele hiše malo pred eno uro danes zjutraj.

Eden izmed unijskih predstavnikov je snoči na vprašanje častnikarjev, kako se razgovori razvijajo, odvrnil: "Govorimo, govorimo in zopet govorimo."

"O čem pa ste govorili?" je vprašal reporter.

"O skoro vsem," je odvrnil unijski zastopnik.

Tri železničarske uniije, ki pretijo s stavko, so strojevodje, kurjači, strojniki in premikači, ter štejejo skupno okrog 150 tisoč članov. Ostale železničarske uniije so že pred časom sprejele povišek meze za 15½ centa na uro, katerega je priporočal poseben proučevalni odbor predsednika Trumana.

Železnice ponujajo prizadetim trem uniijam iste pogoje, toda one vztrajajo na tem, da njih meze zvišajo za 30 odstotkov, poleg tega pa tudi zahtevajo okrog 20 sprememb v delovnih pravilih.

V vladnih krogih se splošno pričakuje, da bo vlada prevzela železnice, ako se spor ne bo poravnal, v katerem slučaju bodo delavci brez dvoma ostali na svojih mestih.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Anglija se zanima za masne umore grških partizanov

ATENE. 7. maja — Angleška ambasada je danes naznanila, da je od grške vlade zahtevala detajle in pojasnila v zvezi z umorom 213 političnih jetnikov, katere je v preteklem tednu dala ustreliti grška monarhistična vlada premierja Sofoulisa. Poleg teh je bilo danes ustreljenih nadaljnjih 18 jetnikov v zaporu na otoku Aegina, včeraj pa v istem zaporu 19. V Atenah pa je vlada dala ustreliti 13 oseb, v Solunu 11 in v ostalih mestih Grčije pa skupno 152. Teror grške monarhistične vlade je posebno hudo zadiljal po umoru njenega ministra pravde Ladasa.

Štirje angleški časopisi, med njimi glasilo komunistične stranke "Daily Worker," so protestirali proti tem masnim eksekucijam.

(Uradniki državnega oddelka v Washingtonu so izjavili, da ni nobenih znakov, da se bodo Zedinjene države pridružile Angliji in zahtevale, da grška monarhistična vlada pojasni te umore. Uradniki so izjavili, da je samo v februarju in marcu grška vlada postavila na zatožni klopi 2,127 Grkov, ki so se zagovarjali proti obtožbam, da so storili "dejanja proti državi, vključno izdajstvo" in da je 291 od teh doslej bilo obsojenih na smrt).

Izjava Wallacea o paktu z Iranom

NEW YORK. 8. maja — Predsedniški kandidat nove progresivne stranke Henry A. Wallace je danes v svojem članku v reviji "New Republic" obtožil, da vlada izvaja "zaroto molka," ko poskuša pred ameriškim ljudstvom skriti vojaški pakt, ki je bil sklenjen med Ameriko in Iranom preteklega oktobra.

Wallace v svojem članku pravi, da je ta sporazum "eden najbolj nevarnih korakov," ki so ga storile Zedinjene države po vojni. Vlado pa je obtožil, da poskuša zatreti to vest.

"Čelo ko sem v svojih govorih v New Haven in Chicagu dne 3. in 10. aprila razkril dnoje in naravo tega pakta, se je nadaljevalo s skoro popolno zaroto molka."

Predsedniški kandidat pravi, da ta sporazum predvideva nemežnato pooblastila za vmešavanje v iraške vojaške zadeve s strani ameriške vojaške misije, nedoločene obsega in da spravlja Iran v popolno odvisnost od Amerike.

Vrnite vstopnice

Mr. Frank Rupert, tajnik zboru "Slovan", prosi vse, ki imajo še vstopnice od zadnje priredbe, da jih čimprej vrnejo na njegov dom, da mu bo mogoče zaključiti račune.

SO NASLI \$239.000 OB ŽELEZNIŠKI PROGI IN DENAR VRNILI POŠTI

ATLANTA, GA., 10. maja. — Danes se je zvedelo, kako sta dva moška in eno dekle 29. aprila našli "zaklad" v znesku \$239,000, in ogromno vsoto vrnili pošt-nim oblastem. Zgodba je sledeča:

Ko je J. H. Bradberry, star 29 let, njegova nečakinja Willow Joan Wall, stara 15 let, in njegov tast D. S. Simmons, ki so vsi doma iz Stonewalla, Ga., omenjena jutra razvažali mleko, je Simmons ob progi železnice med Atlanto in West Pointom opazil poštno vrečo, ki je bila na enem kraju pretrgana.

Skozi luknjo v vreči so se videli štirje zavoji bankovcev, ki so nosili označbo "40,000". Pet zavojev je bilo nedotaknutih, iz šestega pa so se sipali bankovci po \$10.

"Ob pogledu na toliko denarja, me je kar streslo," je rekel danes Bradberry.

Trojica je vrečo pobrala in jo odpeljala na bližnjo železniško postajo, kjer ji je bilo povedano, da je vreča prejšnji večer padla s poštnega vagona.

Bivša kongresnica Mrs. Helen Douglas Monkin, kateri Bradberry dostavlja mleko na dom, je danes rekla, da bo za trojico poskusila dobiti od pošt-nih oblasteh primerno nagrado.

Churchill deluje za ustvaritev združene Evrope

HAGA. Nizozemska, 8. maja — Winston Churchill je danes priporočil, da se takoj ustvari neko skupščino združene Evrope in apeliral na posamezne evropske države, naj "žrtvujejo del svoje nacionalne suverenitete" za ustvaritev eventualne Federacije evropskih držav.

Churchill je govoril na konferenci tako zvanega "Evropskega kongresa," kjer so prvič razstavili tudi novo zastavo te "Evropske federacije," ki je rdeča črka "E" na belem polju. Ta zastava je tudi delo Churchillove družine, kajti zamislil si jo je bil sam Churchillov zet.

Konferenci so prisostvovali tudi razni bivši ministri posameznih držav vzhodne Evrope, predstavniki beguncev in pobegli politiki. Med ostalimi je govoril tudi bivši romunski minister Gairoire Gavencu, ki je dejal, da ideja o "združenji Evropi" pomeni nove nade za osvoboditev Romuncev.

(Prisoten je bil tudi neki predstavnik Jugoslavije, toda poročilo ne omenja njegovega imena).

Opera v Clevelandu

Nocoj se otvori teden dni trajajoče gostovanje Metropolitan opere v Clevelandu. Znamenita new-yorška operna skupina bo podala naslednje operne predstave: "Manon," "Die Meistersinger," "La Boheme," "Il Trovatore," "Cavaleria Rusticana," "Pagliacci," "Don Giovanni," "Carmen" in "Ballo di Mascevera." V zaključni predstavi s soboto večer bo pela glavno vlogo Danica Ilić, ki je rodom iz Beograda.

Češkoslovaški parlament je soglasno odobril novo ustavo

Domače vesti

Za Svobodni tisk

V našem uradu smo prejeli sledeče prispevke za Svobodni tisk: Mr. Anton Godler, 18906 Mohawk Ave, \$5, v spomin pokojnega Vincenta Lapuha; Mr. Anton Zornik iz Herminie, Pa., je poslal \$2, in sicer je sam daroval \$1, Mr. Frank Zupančič iz Clarksville, Pa., pa -1; Mr. John Lenart je po Mr. Frank Česnu izročil \$5, Mr. Frank Vrček, ki ima svojo čistilnico oblek na Broadway v Maple Heights, O., je pa daroval \$5 v spomin pokojnega August Komarja. Vsem prispevateljem naj bo izrečena najlepša hvala!

Pozdrav s pošta v London

Mrs. Irma Kalan Arnaut, hči poznane družine Mr. in Mrs. Jos. Kalan iz E. 74 St., pošilja lepe pozdrave vsem prijateljem in znancom s parnika U. S. S. America, s katerim je na potu v London, kjer bo njen soprog nastopil v Palladium gledališču. Iz Londona se bosta podala na Irsko in Skotsko ter v druga evropska mesta. Želimo jima mnogo uspeha in zabave ter srečen povratek!

Direktorska seja

Jutri, v torek večer ob osmih se vrši redna seja direktorija Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Vabi se direktorje, da se udeležijo v polnem številu.

Na operaciji

Včeraj se je zopet podal v St. Luke's bolnišnico poznani Andy Bozich iz 23106 Nicholas Ave. Podvreči se bo moral operaciji, katero upamo, da bo srečno prestal.

Zdravnik odsoten

Dr. Albin Urankar sporoča, da bo njegov urad na 15621 Waterloo Rd. zaprt za dnevi radi odsotnosti izven mesta. Ordinirati bo zopet pričel prihodnji ponedeljek.

Zlata poroka

Včeraj sta Mr. in Mrs. Joe in Terezija Trobentar iz 16021 Holmes Ave. obhajala zlato poroko s slavnostno proslavo v Slov. domu na Holmes Ave. Jubilarita sta se poročila 9. maja 1898 v Leskovcu pri Krškem, odkoder je Mr. Trobentar prišel v Ameriko leta 1902, njegova žena pa leta 1906. Sorodniki in prijatelji jima čestitajo in želijo vse najboljše, da bi zdrava in vesela dočakala diamantni jubilej.

Umrl v plesni dvorani

V soboto zvečer se je nena doma zgrudil in umrl ciganski violinist Geza Duna, star 55 let, ko je igral v plesni dvorani hotela "Cleveland." Zadela ga je srčna kap.

FARLEY PREROKUJE NOMINACIJO TRUMANA

CHICAGO. 9. maja — James A. Farley, ki je bil mnogo let predsednik demokratske narodne eksekutive, je danes prerokoval, da bo demokratska konvencija pri prvem glasovanju nominirala predsednika Trumana.

Nova ustava je odprla pot v višji družabni red—v socializem, je v svojem govoru rekel premier Gottwald

PRAGA. 9. maja — Češkoslovaški parlament je danes sprejel novo ustavo, po kateri bo, kot izjavljajo komunistični voditelji, dežela urejena po vzgledu Sovjetske zveze.

Za novo ustavo je volilo 246 poslancev in nobeden proti. V parlamentu je bilo odsotnih 54 poslancev, ki so zbežali iz dežele po neuspelem puču, ali pa se nahajajo v zaporu pod obtožbo, da so pripravljali zaroto proti državi.

Premier Gottwald je bil viharo pozdravljen, ko je prišel v dvorano dvorca Hradčany, v kateri se parlament sestaja.

"Brez Sovjetske zveze bi ta ustava nikoli ne mogla biti ustvarjena," je rekel Gottwald, ki je pristavil, da ni zgolj slučaj, da se je prav 9. maj določil za odobritev nove ustave.

"Pred tremi leti so na ta dan armade Sovjetske zveze zavzele svoje osvajanje Hitlerjeve Nemčije. Brez zmage sovjetske armade bi ne bilo ne nove ustave, ne češkoslovaške republike in ne prilike, da bi zlomili reakcijo."

Volitve za parlament se bodo vršile koncem maja

Češkoslovaški premier je v svojem govoru udaril tudi po "zunanji in domači reakciji," ki da je poskušala preprečiti sporazum glede nove ustave, zato "ker je vedela, da bo ta ustava legalna osnova za naše ljudstvo, za naš demokracijski režim in za našo pot v višji družabni red, v socializem."

Nova ustava bo zamenjala staro iz leta 1920. Sprejetjem te ustave pa je bil avtomatično razpuščen tudi stari parlament, ki je bil izvoljen 26. maja leta 1946. Nove volitve se bodo vršile koncem maja meseca.

(Kot znano so akcijski odbori sestavili enotno listo kandidatov, opozicije pa najbrž ne bo.)

V novo ustavo so bili vključeni tudi veliki deli stare ustave. Ustava jamči svobodo govora, tiska in zborovanja in prepoveduje širjenje na kakršen koli način nacističnih in fašističnih ideologij, netenje rasne ali pa verske nestrpnosti in nacionalni šovinizem. Poleg otalega pa prepoveduje tudi vračanje privatnikom imovino, ki je bila podržavljena in pušča odprta vrata za nadaljna podržavljenja.

NACISTIČNO IMOVINO V SPANJI BODO RAZDELILI

MADRID. 8. maja — Španija, Zedinjene države, Anglija in Francija so se danes sporazumele glede razdelitve privatnih nemških vlog v Španiji. Smatra se, da ta nemška imovina v Španiji velja okrog \$55,000,000.

Sporazum s Španijo bo podpisan v ponedeljek. Predvideva se, da bo Španija dobila \$14,000,000 od prodaje nemške imovine, ostalo pa bo razdeljeno Albaniji, Ameriki, Angliji, Avstraliji, Belgiji, Češkoslovaški, Danski, Egiptu, Franciji, Grčiji, Indiji, Jugoslaviji, Južnoafriški uniji, Kanadi, Luksemburgu, Norveški, Novi Zelandiji, Nizozemski in Pakistanu.

V Jugoslaviji pričakujejo zelo dobro letino

BEOGRAD. 8. maja. — Ekonomski veščaki so danes napovedali, da bo letina v Jugoslaviji v tekočem letu najboljša od kar je končala vojna. Ako bodo vremenske prilike dobre, vlada pričakuje, da bo ostalo vsaj 300,000 metričnih ton žita za izvoz.

Poročila pravijo, da je zimsko žito v odličnem položaju in da bo, ako se vreme ne bo poslabšalo, tudi spomladansko žito dobro. Pričakuje se, da se bo junija meseca oželo najmanj 2,000,000 metričnih ton žita, če ne več. Najboljša žetev v Jugoslaviji je bila leta 1938, ko je znašala 3,000,000 metričnih ton, toda povprečno je Jugoslavija producirala 2,500,000 metričnih ton.

Ekonomi pravijo, da je še prezgodaj napovedovati, kako bo s pridelkom koruze, računajo pa, da bi pod dobrimi vremenskimi prilikami morala biti od 4,000,000 do 5,000,000 metričnih ton. Jugoslavija pa potrebuje najmanj 4,000,000 za domačo uporabo, nad to količino pa gre vse lahko za izvoz.

Ker je Jugoslavija pretežno poljedelska dežela, je žetev zelo važna za vladni program industrializacije. Ministrstvo za zunanjo trgovino je 24. aprila v parlamentu naznanilo, da so poljedelski produkti tvorili 34.9 odstotkov vsega jugoslovanskega izvoza v minulem letu. Ta številka pa je posebno važna, ker je lanskega leta žetev dosegla le 75 odstotkov predvojne ravni.

METODISTI PODVZELI AKCIJO ZA BOLJŠE FILME

BOSTON. 8. maja — Metodistična cerkev je danes na svoji narodni konvenciji odobrila kampanjo za boljše filme, katere se bo vodila potom priporočanja dobrih filmov, ne pa s priporočili za cenzuro.

Žalostna vest

Mrs. Louise Dordich iz 830 E. 209 St. je prejela žalostno vest iz starega kraja, da ji je na Rakeku umrla 7. aprila teta Terezija Svet, v starosti 71 let. Mnogi se je bodo spominjali tu v Clevelandu in Lorainu, O., kjer je s svojim pokojnim soprogom, njenim stricem Anton Svet, več let vodila mesnico, nekaj let pa gostilno v Clevelandu. Njen soprog je bil ubit leta 1933 v avtobusni nesreči blizu Brežice na Štajerskem. V Lorainu zapušta pokojna sestro Agnes Kompare in več sorodnikov, v starem kraju pa sestro Frančiško Meden in druge sorodnike. Bodi ji lahka domača gruda!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 8.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

ZGODBA O MALIH BOSSIH PRI A. D.

Za časa volilne kampanje ob priliki demokratičnih primarnih volitev za guvernersko nominacijo, ki so se vršile pretekli tork, nam nihče ni mogel očitati, da smo kar na slepo drveli za enim kandidatom in da smo dramatizirali celo volilno kampanjo z namenom, da bi vplivali na volilce. Ne. Poudarili smo le nekatera dejstva v zvezi z dvema kandidatom, Lauschetom in Millerjem, in se pri temu držali našega starega principa zmernosti in tolerance.

Toda kljub tem našim dobrim namenom in proti naši lastni volji so te volitve zopet postale v ožjem pomenu zadeva med našim listom in znano A. D. Spet ni vrh dal miru tej A. D., da se ne bi zaletavala v nas, ker smo poudarili neka zelo važna dejstva v zvezi z Millerjem in "našim Francetom," katerega so bossi pri A. D. popolnoma zavrgli. V mislih imamo strupeno in z ničemer opravičeno opazko, ki je bila priobčena v A. D. z dne 27. aprila, ki očitno ima zveze z nami in ki se v celoti glasi:

"Pri 'sosedovih' pa te dni politizirajo, da človeku stoji lasje po konci, ako poskuša spraviti oba konca skupaj. Na eni strani podpirajo za predsednika Henry A. Wallacea, na drugi strani pa Frank Lauscheta za guvernerja. Trudijo se, da bi spravili skupaj vodo in ogenj. Če se jim to posreči, jih bo naš urednik razklical za največje politike tega sveta in to opoldne na public square v Clevelandu."

Clevelandski meščanski časopisi so Lauschetovo zmago komentirali na različne načine. Toda na splošno se strinjajo, da pri teh volitvah ni šlo zgolj za osebno popularnost dveh kandidatov, Lauscheta in Millerja, ampak v daleč večji meri za odnos političnih bossov napram volilcem. Ni bil samo Lausche, ki se je uprli mašini demokratske stranke, ampak so se vsi tisti, ki so glasovali za Lauscheta. V pravem pomenu besede je Lausche sam razbil staro bajko, da kandidatje, ki nimajo za sabo politične mašine dveh glavnih strank, demokratske ali pa republikanske, ne morejo zmagati. Ako bi pri A. D. bili količkaj pošteno bi morali priznati, da se je pri teh volitvah Lausche obnašal kot "upornik" proti stranki in ker je pri volitvah zmagal z ogromno večino, kaj je še ostalo od tiste stare in prazne vere v vseomogočnost mašine in bossov?

Brez namena, da bi primerjali na kateri koli črti Wallacea z Lauschetom, moramo poudariti, da je pred tem in sicer pri izrednih volitvah za kongres v Bronxu, kljub vsem demokratičnim avtoritetam, kot je na primer Mrs. Roosevelt, Wallaceov kandidat nič manj katastrofalno strl to vero v vseomogočnost stranke, odnosno tistih bossov stranke, ki nikoli niso imeli nobenega kontakta z ljudstvom.

Smešno je torej, da se ljudje pri A. D., ki so že davno napravili vso moralno pravico, da bi nekoga kritizirali, zalestavajo v nas s takšnimi neokusnimi zbadljivkami. Ni v vprašanju stališče našega lista pri temu ali pa onemu kandidatu, ampak je vprašanje kako tega ali pa onega kandidata sprejema široki krog naših slovenskih naseljenec, kako ti naši naseljenci čutijo, v kaj verujejo in za kaj se bodo borili. Vsak, ki teh dejstev ne vpoštevata, se izpostavlja istim nevarnostim in istim posledicam kot se izpostavlja vsi diktatorji. Nič naj torej to A. D. ne skrbi kako bomo spravili "oba konca skupaj." Bolj zanimivo bi bilo vedeti, kako bo sama ta A. D. zlezla iz neveščnega položaja, v katerega jo je spravila ne samo njena lastna neumnost, ampak tudi njena diktatorska ambicija, da bi ameriškim Slovincem vsiljevala kandidate, katere v ogromni večini ti Slovenci ne želijo. In prav o temu bomo tu izvršili malo rekapitulacijo, da vidimo kje smo.

Mi seveda obžalujemo, da se moramo od časa do časa ukvarjati s to A. D. Kaj pač moremo. Na izzivanja bomo vendar še smeli odgovarjati in ta opazka A. D., ki smo jo v celoti navedli, nam daje polno pravico, da se malo pozabavamo s klavno vlogo, ki jo je pri tej zadevi Lausche-Miller, vršila A. D.

Poudarili smo, da se pri vseh vprašanjih, ljudje okrog A. D. smatrajo za neke nezmotljive male papeže. Tako je to tudi pri vprašanju volitev, naj bodo to volitve za mestno zbornico ali pa za guvernerski urad. A. D. je že večkrat drvela čez drn in strn za posameznimi kandidati, toda se je končno vedno vrnila in mi imamo popolno zaupanje, da bo tudi, ko se bo njeno navdušenje za Millerja nekoliko poglelo, zopet skesano potrkala pri našem Francetu na stranska vrata in poskušala spraviti oba konca skupaj.

Jasno je kot dan, da velika Lauschetova zmaga, ni

UREDNIKOVA POŠTA

Pri Zarjanih

V nedeljo 25. aprila je bil krasen pomladanski dan. Narava je vabila k sebi—ven iz tesnega mestnega ozračja, da nam pokaže veličastno predstavo svojega prerodenja, kjer naj bi ob pogledu na to vzajemno brstenje črpal i ubogi zemljan novih upov in novih nad.

A velika družina "Zarjinih" prijateljev se je namerila v Slovenski narodni dom, da s svojo prisotnostjo ponovno izkaže tej zaslužni pevski skupini svojo naklonjenost, vedoč, da bodo nagrajeni z izrednim pevskim užikom. In res smo bili deležni raznoličnega programa, ki ga je izvajal celoten zbor, fantovski kvartet, dekliski tercet, duet in večkratni solospjevi. Z otvoritveno točko je mešan zbor zapel tri lepe skladbe: "V spomin Ivanu Cankarju," Studenček pod skalo" in "Cvetočih deklic prsa bela."

V solospjevu je zadivil poslušalce fant od fare Frank Kokal, ali bolje rečeno fant od treh far, ker ga vidimo nastopiti bodisi v petju ali dramatično tudi na collinwoodskem ali euclidskem odru. S svojim lepim in močnim baritonom je izborno podal "Popotnik" in mogočno ameriško pesem "Old Man River," ki jo je moral na željo navdušene audijence ponoviti. Ta naš vrl slovenski fant si je v zadnjih par letih s svojimi številnimi simpatičnimi nastopi osvojil srca splošne publike, ki ga po vsej pravici prišteva med prveke našega odra.

Kaj naj rečemo pa o Jennie Faturjevi, ki nam že deset let poje in igra, da je veselje! O kako zanosno poje ona partizanske pesmi! Očitno je, da je misel na rodno Loško dolino, ki je dala tako častno število junških borcev osvobodilni borbi—in ki je v tej borbi toliko trpela, narekuje tak izliv čutečega, razumevaločega srca. Vemo, da če bi jo slišali njeni vrstniki v domačem kraju—to bi bili ponosni nanjo. In mi Clevelandčani smo tudi!

Z užitkom smo poslušali Alice Tekavec, ki je lepo zapela "Majnikov pozdrav," dočim je njen mož mojstrsko odzvižgal "Kaj ne bila bi vesela" in "Skarter's Waltz," ter na zahtevo občinstva, še eno navrgel. Ljubek je bil duet Katie Jurman in Sophie Elersich, ki sta prisrčno zapeli "Oj večer je že" in "Pred nočjo." Zelo je ugajal trio "Na tujih tleh" in "Kak lušno je tu na deželi," s katerim so se postavile naše dobre znanke Katie

bila samo poraz velikih demokratičnih bossov, ampak tudi totalni poraz tistih bolj malih bossov, kot so ljudje pri A. D. Kot so veliki bossi demokratske stranke dokazali svojo popolno preziranje volilcev, tako so tudi mali bossi pri A. D. dokazali, da ne spoštujejo niti svojih lastnih vernikov.

Kot je na splošno znano, so pri A. D. bili zelo ogorčeni, ker Lausche ni prišel v njihov urad in jih prosil, naj ga (kot bossi seveda) podprejo in mu velikodušno odobrijo slovenske glaseve. Vsi pa se spominjamo, ko je Lausche za A. D. bil še "naš France," od katerega je po mnenju A. D. bil odvisen ugled in slava naših slovenskih naseljenec na splošno. Toda kaj to! Tega "našega Franceta" je A. D. kratkoma zavrgla in začela podpirati nekega "prijatelja Slovencev." (Kot znano so ob priliki volitev vsi kandidati v ogromni večini bili "prijatelji Slovencev"). Pri A. D. so torej "našega Franceta" pustili na cedilu po vseh pravih tiste doktrine, ki govori o nezmotljivosti papežev. Zdrveli so za nekim kandidatom, ki je, kot nam je to pojasnila sama A. D., imel "edino priliko, da bi bil nominiran." Ta kandidat, ki je imel "edino priliko, da bi bil nominiran" pa ni bil nihče drugi kot sam "prijatelj Slovencev" Ray T. Miller. Kaj "naš France!" Miller je bil pravi. Tako je salamensko udrihal po Rusiji in komunizmu, da se menda pri A. D. še sedaj jokajo od same ginjenosti, ko vzbujajo svoje spomine na to slavno kampanjo.

Kot bomo pri nadaljni analizi cele te volilne zadeve ugotovili, so pri teh volitvah bila vpletena razna vprašanja, vključno vprašanje morale, vprašanje takozvane rdeče histerije, odnos bossov do volilcev itd.

(Dalje prihodnjič)

Jurman, Jo Turk in Alice Tekavec.

Da ne pozabimo fantovskega kvarteta, ki so korajžno in razigrano zapeli "Vse veselo kar živi" in "Sem fantič z zelenega Stajerja" in nam za nameček dodali še eno o ljubljani Urški. Skoro bi jim verjeli kaj takega!

S ponovnim nastopom celotnega zbora s skladbama "Vino, ženska in spev" in "Pesem o svobodi" ter venčkom partizanskih pesmi je bil zaključen koncertni del programa. Sledila je še Vodopivčeva opereta "Srce in denar," ki je bila tudi po mladih članih zbora prav dobro podana. Že je izgledalo, da bo morala mlada Minka žrtvovati svojo lepo mladost, ljubezen in srečo s tem, da se poroči z odurnim, a bogatim mešetarjem Jernajem, da reši zadolžen grunt—pa je, hvalabogu, še v pravem času prišel Janko in vso stvar zasukal v tako smer da je bila Minka vsa srečna—in zadovoljni smo bili tudi mi posetniki.

Vse pevske točke je mojstrsko spremljal na klavir Edwin Poljšak, navdušen Zarjan že od svojega rojstva, skromen, a talentiran slovenski mladenič ter veren naslednik svojih starševpevcev.

Tako je Zarja uspešno in v splošno zadovoljnost izvedla svoj pomladanski koncert. Posetniki so nato smejočih obrazov zavili v prizidek, kjer se je ob prijazni postrežbi mladih Zarjanek dobilo vsakovrstna okrepčila. Kmalu se je oglasila Špekova harmonika in rajalo se je še do pozne noči.

"Zarji" še mnogo uspeha!

Eden navzočih.

Predavanje v Slov. nar. domu

V sredo 12. maja ob 8. uri zvečer se vrši predavanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. To predavanje se vrši pod auspicijo angleško poslujočih društev raznih slovenskih bratskih organizacij v Clevelandu. Povabili so iz Chicaga dva znana predavatelja Donald L. Hessona in njegovo ženo Mary Seton, ki sta se vrnila po osmih mesecih potovanja po Evropi.

Obiskala sta Anglijo, Francijo, Holandsko, Čehoslovaško, Italijo in Jugoslavijo. Govorila bosta o svojih vtisih in skušnjah, ki sta si jih tam pridobila; posebno pa v Jugoslaviji. Predavanje bo zanimivo in vredno poslušanja, kajti slišali bomo resnico, ne pa to, kar nafi

pripovedujejo nekateri ubežniki, ki vidijo samo eno stran. Po predavanju se bo tudi lahko stavilo vprašanja. Na programu bo tudi nekaj pevskih točk. Nastopili bodo pevci Glasbene Matice in Zarje. Igral bo tudi popularen orkester in sledil bo tudi ples s zabavo po programu.

Kot otroci smo se igrali ob savski strugi, gledali vanjo in se bali njenih valov. Doraščajočji smo občudovali njen brzi tek, motrili lepote barv in senc, ki so nihale v njej.

Danes gledamo nanjo s čisto drugim pogledom. Ne bojimo se je. Občudujemo jo le za trenutek. Ne mudimo se ob njej zaslanjani. Danes gremo poleg nje, mislimo in računamo. Od izvir do izliva smo jo premerili. Mnogo zahtevalo od nje naši računi, ki bodo posegli v njen dosežani tek. Vjeli jo bomo; vjeli in zajeli, zajeli in spet pogнали. Ne boj se — voda! Vjeli te bomo, da postaneš luč — električna, da postaneš moč — pomoč človeku — delavcu — tvorcu novega življenja.

Po naših planinah kopni sneg. Kapljica za kapljico polzi med skalami, mimo travnih ruš, praproti in gramoza. Vedno več potokov žubori v dolino, tja v najnižje globel, v strugo Save. Bela in peneca — morda jezna, ker ji nihče ne uravnja tokov — se vije med skalami, tja do Most pri Zirovnici.

Toda tam — glej — možje, delavci. Strmi nasipi sivke, modrikaste, blatne zemlje; vrh nje male travnice in vagenoti. V globok rov spušča dvigalo vagončke s cementno maso. Kam? In kakaj?

Radovedna sem se spustila po strmih, lesenih stopnicah v globino petnajst metrov. Motno razsvetljen, pet metrov širok rov je vodil v desno. Leseno ogrado je podpiralo obok, na katerem so visele komaj vidne zaprašene ledene svečke. Vendar v rovu ni bilo hladno. Delavec, ki je sprva začudeno strmel vame, je med tem verjetno uganil, da ima opravka z radovednico. Povedal mi je, da delavci pozimi prav radi delajo pod zemljo in ne samo zato, ker prejmejo več plačila, marveč tudi zato, ker je v rovu pozimi prijetno toplo. "Sicer pa, to pravzaprav ni rov," je pojasnil mož, ko me je parkrat premeril od nog do glave," to je takorekoč ogromna vodovodna cev, napram katerim so stare žirovniške cevi, pravi otročiči. Predstavljajte si silo, ko bo skozi ta rov drla voda. To bi naju odneslo, kaj?" se je nasmehnil na pagajvo. "Tam zunaj na vrhu, se pa našega dela skoro ne vidi, čeprav nas dela na tem gradilišču lepo število delavcev. Mislim, da imamo za seboj že nekaj kilometrov rova. Toda, na vsak način si oglejte tudi delo v škribni. 'Škribno' imenujem jaz našo skalno sotesko, ker me spominja nekaterih mojih škribastih zob. Sotesko bomo tam pri skalah zaplombirali, ali kako bi vam rekel — zacemenčili, da bo tvorila jez, oziroma vodni rezervar.

Po vseh teh besedah si nisem mogla določno predočiti tega načrta. Krenila sem iz tega nižjeležečega rova v višjeležečega, po katerem naj bi dospela do soteske.

Ob vstopu v višjeležeči rov je sedelo ob ognju več mlajših delavcev. Nekaj fantov, sklonjenih k ognju si je sušilo svoja premočena oblačila. "Ja, ja, sušimo," je hitel pojasnjevati najmlajši med njimi, Bosanec menda, kajti njegova temna polt in znežno beli zobje so ga izdajali. "V rovu nas je premočilo," je še pojasnil. Drugi in tretji sta mu prikimala in si mela roke.

Predelavec, visok, lep člo-

Vljudno se vaši članstvo družice, kot tudi posameznike, da se tega predavanja vdeležite v obilnem številu kajti program bo vreden vašega časa. Vstopnina bo prosta! Zapomnite si dan 12. maja ob 8 uri zvečer v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

J. K.

O NAŠEM BELEM PREMOGU

Kot otroci smo se igrali ob savski strugi, gledali vanjo in se bali njenih valov. Doraščajočji smo občudovali njen brzi tek, motrili lepote barv in senc, ki so nihale v njej.

Danes gledamo nanjo s čisto drugim pogledom. Ne bojimo se je. Občudujemo jo le za trenutek. Ne mudimo se ob njej zaslanjani. Danes gremo poleg nje, mislimo in računamo. Od izvir do izliva smo jo premerili. Mnogo zahtevalo od nje naši računi, ki bodo posegli v njen dosežani tek. Vjeli jo bomo; vjeli in zajeli, zajeli in spet pogнали. Ne boj se — voda! Vjeli te bomo, da postaneš luč — električna, da postaneš moč — pomoč človeku — delavcu — tvorcu novega življenja.

Ravnokar so delavci vlagali pločevinaste obloge in se borili z nenehnim vdorom mokre neprijetnosti, ko sva z delovodjem dospela do njih. Nekaj postav temnih, mokro bleščečih, v gumiranih plaščih se je tedaj okrenilo proti nama. In glej: več veselih zadovoljnih obrazov se je zazrlo v naju. Eden od njih ni mogel kaj, da se ni nasmehnil. Presenetil me je. Človek z nasmehom v takih okoliščinah je moral biti pač prikaz delavca, ki zna tudi v najtežjih prilikah ohraniti vednost in zavest. Bil je kakor sonce, prenešeno v ta temen vlažen rov.

"Ko bi mogel prižgati cigareto," je vzdihnil, obrnjen pol k tovarišem, pol k nam, videč, da jih opazujeva. Stopil je bliže in nama potožil: "Vrag je to, ker ne moremo kaditi. Voda cigarete takoj razmoči. Na progi — v šamcu — je pripekalo, pa smo vsaj lahko zapalili kakšno papirisko. Tu pa — saj vidite tega vruga. Komaj čakam, da se prebijemo.

Tudi tunel Vranduk je bil trd, pa smo ga le." Se nekaj krepkih je pridal, dajajoč duška hotenju, ki je žarelo v njem. Videla sem, da je mladina s proge prenesla polet na vsa naša gradilišča, da so njih srca iskre, ki vžigajo vsem ostalim voljo in moči. Gledala sem ga in opazovala. Mlad, nestrno temperamenten. Izražal je silo, ki bi hotela tudi preko ovir z brzino. Mladinec, v partizanih z mitraljezom, v rovih s kompresorjem. Pravi vodja delovnih brigad. Ko sem odhajala, me je še dolgo spremljal svetel pogled iz temnega rova.

Strma pot v hrib, še strmejša steza navzdol, so me privedle nad sotesko. Oni stari delavec jo je dobro opisal. Kakor star škribast zob je zijala pred menoj. Razsekane, izjedene skale so obkrožale globel, na dnu katere so besno sikali kompresorji, ropotali motorji vrtalnih strojev in grizli trdo, skalno dno.

Daljna detonacija, sivo poslopje skladišča vrh soteske, železni žerjavi, drobilec kamenja, na mostiču inženjerji, brnenje motorjev v globini, so bili priča nenehnega dela, ki utripuje z dneva v dan na tem velikem gradilišču.

Že sem v duhu videla dograjen ogromen betonski rezervar. Mirna voda bo na videč lena ležala v njem. Toda tisto žrelo velike cevi v desnem bregu, bo goltalo to, na videz mirno moč iz rezervarja, ter jo pošiljalo turbinam. Tedaj se bo gladina rahlo tresla, uplahlila in spet narasla; kakor bo to hotel človek.

Vrh soteske, nad onim sivim poslopjem, se je v vetru sušilo belo in pisano perilo, znamenje, da je v bližini delavsko naselje.

Modrikast dim se je metal iz ene strani skal. Nekaj odvržene slame in praznih konzerv je ležalo v drči pod naseljem.

Vtisi z gradilišča so me spremljali in sama ne vedoč kdaj, sem se znašla v čednem delavskem naselju. Na tleh prostoranega dvorišča so bili začrtani sledovi igrišča za odbojko. V eni izmed lesenih delavskih hiš so se vrstile kopalnice, v drugi postelje. Tretja, z okrašenim vhodom je vabila v dvorano, kjer se prav ta dan pripravljali majhen oder za igro. Polno založena trgovina, čedna kuhinja in menza, lepo urejeni stenski časopisi in mnogi drugi dokazi rednega življenja so pričali o skrbi uprave gradilišča, katere skuša z razpoložljivimi sredstvi urediti delavcem prijetnejše domovanje. Statistični podatki, presečen plan in inženjerji, ki delajo med delavci kot njim enaki, so izraz zrelosti vodstva, ki se zaveda nalog za izvedbo našega plana.

"Elektrifikacija je predpogoj za razvoj našega gospodarstva," je prepričevalno razložil šef inženjer, "zato polaga naša vlada prvo skrb gradnji hidrocentral in nam gre vsestransko na roko."

Po vsem tem sem odhajala prepričana, da sta si vodstvo in sindikat v najtesnejši povezavi. Vrh soteske sem se ozrla še enkrat. V mrak je tonilo gradilišče. Iz teme so kot radovedna očesa sevale električne luči. Tam na dnu so se zmeraj nemirno vrtali kompresarji.

Stala sem nad tem prostornim krajem dela in nehoti me je zajela zavest na misel: "Da, tudi mi lahko; ne samo oni — tujei — ki so hoteli nekoč v umu in moči stati nad nami. Da, tudi mi moremo in zmoredmo. Tudi mi znamo. Imamo um in moč, imamo um in moč množic. Pridite!" sem si zaježala, pridite vi, ki se nimate vere v nas, oglejte si naše delo in onemeli boste v svojem neganju; delajte z nami in razumeli boste vse!

Sirca Marica,
Ljubljana.
(SANS—Chicago)

ŠKRAT

Laška odgovornost

Solski nadzornik je šel mimo šole ter je zaslišal v njej otroka, kako je na glas plakal in vpil. Nadzornik stopi v šolo ter vidi, kako ima učitelj nekega dečka črez koleno položenega. Etr ga maže z "brezovim oljem" po zadnjem delu telesa. Ko nadzornik to vidi, vpraša: "Kaj pa zornik to vidi, vpraša: 'Kaj pa se je zgodilo, gospod učitelj?' — 'Kakor vidite, kaznujem tebe malopridneža!' odgovori učitelj. — 'Kaj pa, ko bi prišla zdajci dečkova mati v šolo?' vpraša dalje nadzornik. 'Iz šole bi jo pognal!' odgovori učitelj mirno. — 'Kaj pa, ko bi prišel oče?' — 'Ta pa ne pride!' — 'Kako to veste?' vpraša nadzornik zopet. — 'Ker to ni mo goče!' pravi učitelj. — 'Zakaj ne bi bilo mogoče?' — 'Za to, ker sem jaz sam njegov oče!'

Največja sreča

Učitelj: "Kaj bi ti storil, ko bi bil cesar?"

Učenec: "Ves dan bi ležal v senici, pa jedel zemlje in strd!"

Domotožje

Učitelj je razlagal domotožje. Naposled vpraša Stanko, ali je že imel kdaj domotožje.

Stanko: "Da, gospod učitelj!"

Učitelj: "Kdaj pa?"

Stanko: "Ko sem bil prejšnji teden tu zaprt!"

M. Njin:

PRIRODA IN LJUDJE

(nadaljevanje)

Potovanje reke k morju

Ima več projektov za namakanje zahodne Turkmenije. Enega je zamislil profesor Zimzerling, ki predlaga, naj bi zgradili reki pot z leseno zagato. Ko bo reka zadela ob njo, bo sama krenila na levo, v smeri Kaspija.

Ne bodo potrebna nobena gradbena dela, kajti reka bo sama stekla, kjer je treba—po stari strugi.

Ena sama reč je tu slaba: na poti sreča reka velikansko jamo—Sarakamiško kotlinu. Preden bo voda napolnila to jamo in vse nižine okoli nje, bodo pretekla leta. Kajti jezera se ne ustvarijo v enem dnevu, potrebno tako velika ne. In šele tedaj, ko bo kotlina polna do roba, bo začela voda teči iz nje dalje k morju.

Potovanje reke k morju se bo tako zavleklo za mnogo let. Samo na en način lahko pomoremo reki, da bo prej napolnila jezero. Zmanjšati moramo obseg bodočega jezera.

Tu pa bo treba mnogo dela. Kjer naravni bregovi niso dobri, bo treba zgraditi umetne, treba bo zgraditi z nasipi iz zemlje vse izhode iz kotline v nižine, da se ne bo voda preveč na široko raztekala.

Če to storimo, se bo čas, ki ga potrebuje reka za potovanje, skrajšal na sedem ali osem let.

Po teh sedmih ali osmih letih bo prišla reka do Kaspija. Prinesla bo s seboj v pustinjo zelene vrtove, sadovnjake in polja, priskrbeli bo vodo čredam na pašnikih in do robov napolnila rezervuarje v mestih, v tovarnah, v obrtnih delavnicah in na železniških postajah.

Vse to delo bo opravila voda samotoma.

Končno bo stekla v morje. Človek bi mislil, da je s tem njena pot in njeno delo končano. Pa ni tako. Reka je potrebna tudi morju. S seboj prinaša blato, blato pa dela morje plodnejše.

Ko se bo izlivala Amu-Darja v Kaspijsko morje se bodo v njem rastline bolj pogosto zadrževale in bo več hrane za morske živali. V Kaspiju bo več rib.

Vse to dobimo, če preusmerimo tok Amu-Darje.

A to še ni vse. Po reki bodo plule ladje iz Kaspija daleč v Srednjo Azijo; vodne elektrarne, ki jih bodo zgradili na treh mestih, nam bodo dajale svetlobo in pogonsko silo za stroje.

Na sto in sto tisoče hektarjev se bo razširilo omrežje namakalnih kanalov.

Krillati stolpi

Za preobrazbo pustinja bomo zeli vodo iz rek.

Kaj pa naj storimo v krajih, kamor rečna voda ne bo prišla? Tam bo treba izkopati več vodnjakov, da pridemo do vode, ki jo skriva pesek pred soncem.

V pustinji imamo že sedaj tu in tam vodnjake.

Steklena omara—rastlinjak, v katerem zorijo kumare ali redkvice—to je past za sonce. Steklo spušča noter skoraj vse žarke, ven pa le nekatere. Najbolj vroči žarki ostanejo znotraj. Zato lahko gojimo v rastlinjaku kumare takrat, ko je zunaj sneg. Zunaj je marec, v rastlinjaku pa julij.

Da se ne bi ujeli v past samo tisti žarki, ki gredo sami vanjo, ampak tudi tisti, ki gredo mimo, lahko na past pritrdimo zrcalo in z njim spravljamo vanje sončne žarke.

Tako lahko iz najpreprostejših, vsakomur znanih reči—iz rastlinjaka in zrcala—ustvarimo novo stvar: sončno peč, takšno peč, ki ne potrebuje ne drv na premoga.

Loviti in zbirati sončne žarke torej znamo. Sonce segreva pesek v pustinji do 8 Ostopinj, v sončni peči pa lahko dosežemo dvakrat ali celo trikrat večjo vročino.

Toda ko ujame sonce v past, smo opravili šele polovico dela. Kako bi ga ukrotili in prisilili, da bi za nas delalo?

Takole: sonce naj greje vodo v parnih kotlih. Brez kuriva, ne da bi porabili en sam kilogram premoga, dobimo paro za parne stroje. Stroj pa bodo dvigali bato v črpalkah in voda, ki se je skrila pred soncem blagoko v pesku, bo stekla po ceveh, žlebovih in jarkih namakal polja, napajati rastlinam korenine.

Ali že imajo kje takšne sončne peči in naprave za izrabo sončne energije?

V Egiptu, blizu Kaira deluje taka sončna naprava s 50 konjskimi silami. Namaka 200 hektarjev bombaževih nasadov. Nekaj sončnih naprav imajo tudi v Tunisu in Alžiru. V Kaliforniji vidiš pogosto na hišnih strehah nizke skrinje; to so naprave za sončno gretje vode. Sonce greje vodo za kopalnico, za kuhinjo in za pralnico.

Tudi v Sovjetski zvezi imamo že sončne naprave.

V Čelkaru so zgradili pri izvirih nafte destilacijske naprave za pridobivanje sladke vode iz slane morske vode, ki jih žene sončna moč. Na okopih v Karabugaskem zalivu se uporablja sončna naprava za izločanje vode iz mirabilita. V Kaplanbuku pri Taškentu imajo vrele kotle na sončno moč.

Preračunali so stroške teh naprav in dognali, da so kuhinje, vrelni kotli in destilacijske naprave na sončno moč zelo donosne reči.

Sončno toploto dobimo v pustinji poceni: stane samo tretjino cene, ki jo moramo dati za kurivo—za saksaulova drva.

Slabše z napravami za pridobivanje pogonske sile. Treba bo še mnogo delati, da jih dovolj pocenimo.

Velike sončne elektrarne so stvar bodočnosti.

Pride čas, ko bo sonce, ki je bilo v pustinji do zdaj človekov sovražnik, njegov prijatelj.

Sonce bo namakalo polja, sonce bo preskrbovalo ljudem pitno vodo. Sonce bo delalo v tovarnah in v obrtnih delavnicah, bo topilo žveplo rudo, spreminjalo vodo v paro, kuhalo raztopljeno in sišulo soli. Sonce bo pridobivalo ljudem hlad v hladilnih strojih—tudi takšne stroje imamo. Za pridobivanje ledu potrebujemo v pustinji energijo in to energijo bo dajalo sonce.

Tisto sonce, ki daje vročino, bo pripravil človek do tega, da bo dajalo tudi hlad.

(Dalje prihodnjč)

FATSO ...

WILLIE—COME DOWN HERE THIS MINUTE AND TAKE MY USED FAT TO THE MEAT DEALER!

Narod v sprevedu

SLIKE S PROSLAVE PRVEGA MAJA V SLOVENIJI

to lahko gojimo v rastlinjaku kumare takrat, ko je zunaj sneg. Zunaj je marec, v rastlinjaku pa julij.

Da se ne bi ujeli v past samo tisti žarki, ki gredo sami vanjo, ampak tudi tisti, ki gredo mimo, lahko na past pritrdimo zrcalo in z njim spravljamo vanje sončne žarke.

Tako lahko iz najpreprostejših, vsakomur znanih reči—iz rastlinjaka in zrcala—ustvarimo novo stvar: sončno peč, takšno peč, ki ne potrebuje ne drv na premoga.

Loviti in zbirati sončne žarke torej znamo. Sonce segreva pesek v pustinji do 8 Ostopinj, v sončni peči pa lahko dosežemo dvakrat ali celo trikrat večjo vročino.

Toda ko ujame sonce v past, smo opravili šele polovico dela. Kako bi ga ukrotili in prisilili, da bi za nas delalo?

Takole: sonce naj greje vodo v parnih kotlih. Brez kuriva, ne da bi porabili en sam kilogram premoga, dobimo paro za parne stroje. Stroj pa bodo dvigali bato v črpalkah in voda, ki se je skrila pred soncem blagoko v pesku, bo stekla po ceveh, žlebovih in jarkih namakal polja, napajati rastlinam korenine.

Ali že imajo kje takšne sončne peči in naprave za izrabo sončne energije?

V Egiptu, blizu Kaira deluje taka sončna naprava s 50 konjskimi silami. Namaka 200 hektarjev bombaževih nasadov. Nekaj sončnih naprav imajo tudi v Tunisu in Alžiru. V Kaliforniji vidiš pogosto na hišnih strehah nizke skrinje; to so naprave za sončno gretje vode. Sonce greje vodo za kopalnico, za kuhinjo in za pralnico.

Tudi v Sovjetski zvezi imamo že sončne naprave.

V Čelkaru so zgradili pri izvirih nafte destilacijske naprave za pridobivanje sladke vode iz slane morske vode, ki jih žene sončna moč. Na okopih v Karabugaskem zalivu se uporablja sončna naprava za izločanje vode iz mirabilita. V Kaplanbuku pri Taškentu imajo vrele kotle na sončno moč.

Preračunali so stroške teh naprav in dognali, da so kuhinje, vrelni kotli in destilacijske naprave na sončno moč zelo donosne reči.

Sončno toploto dobimo v pustinji poceni: stane samo tretjino cene, ki jo moramo dati za kurivo—za saksaulova drva.

Slabše z napravami za pridobivanje pogonske sile. Treba bo še mnogo delati, da jih dovolj pocenimo.

Velike sončne elektrarne so stvar bodočnosti.

Pride čas, ko bo sonce, ki je bilo v pustinji do zdaj človekov sovražnik, njegov prijatelj.

Sonce bo namakalo polja, sonce bo preskrbovalo ljudem pitno vodo. Sonce bo delalo v tovarnah in v obrtnih delavnicah, bo topilo žveplo rudo, spreminjalo vodo v paro, kuhalo raztopljeno in sišulo soli. Sonce bo pridobivalo ljudem hlad v hladilnih strojih—tudi takšne stroje imamo. Za pridobivanje ledu potrebujemo v pustinji energijo in to energijo bo dajalo sonce.

Tisto sonce, ki daje vročino, bo pripravil človek do tega, da bo dajalo tudi hlad.

(Dalje prihodnjč)

FATSO ...

WILLIE—COME DOWN HERE THIS MINUTE AND TAKE MY USED FAT TO THE MEAT DEALER!

Narod v sprevedu

SLIKE S PROSLAVE PRVEGA MAJA V SLOVENIJI

Društveni koledar

MAJA

- 14. maja, petek. — Golden Gophers Club.—Ples v SND.
- 15. maja, sobota. — Društvo Jutrzanja Zvezda 137 ABZ.—Ples v SND.
- 21. maja, petek. — V. F. W. Blaškovič Post 5275.—Ples v SND.
- 22. maja, sobota. — Društvo Napredni Slovenci 5 SDZ. — Plesna veselica v SND.
- 23. maja, nedelja. — Hrvatsko Vijeće.—Koncert v SND.
- 23. maja, nedelja. — Ples društva "Betsy Ross" št. 186 ABZ v SDD, Waterloo Rd.
- 23. maja, nedelja. — Odprija pikniške sezone na farmi SNPJ
- 28. maja, petek.—Club "33"—Ples v SND.
- 29. maja, sobota.—Društvo Sv. Katarina 29 SZS. — Plesna veselica v SND.
- 30. maja nedelja—Piknik farmskega odbora na farmi SNPJ

JUNIIA

- 5. junija, sobota.—23rd Ward Democratic Club. — Ples v SND.
- 6. junija, nedelja.—Piknik društva Soča št. 26 SDZ na vrtu Doma zapadnih Slovencev, na 6818 Denison Ave.
- 6. junija, nedelja — Piknik društva Strugglers št. 614 SNPJ na farmi SNPJ
- 12. junija, sobota. — Društvo Slovenec 1 SDZ.—Plesna veselica v SND.
- 12. junija, sobota — Piknik Euclid Veterans' kluba na farmi SNPJ
- 13. junija, nedelja — Piknik društva Mir št. 142 SNPJ na farmi SNPJ
- 19. junija, sobota. — Piknik društva Utopians št. 604 SNPJ na farmi SNPJ
- 20. junija, nedelja — Piknik društva Nanos št. 264 SNPJ na vrtu doma Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 20. junija, nedelja — Piknik društva Združeni bratje št. 26 SNPJ na farmi SNPJ
- 26. junija, nedelja — Piknik društva Vipavski raj št. 312 SNPJ na farmi SNPJ
- 27. junija, nedelja — Piknik društva Velebit št. 544 SNPJ na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 27. junija, nedelja — Piknik društva Vipavski raj št. 312 SNPJ na farmi SNPJ

NAZNANILO

Ker nas je že več rojakov naprosilo za naslove Jugoslovanskih oblastev v Zedinjenih državah, naj tu navedemo, da naslov jugoslovanske ambasade se glasi:

Yugoslav Embassy, 1520—16th St., N. W., Washington 9, D. C.

Naslov urada jugoslovanskega konzula pa se glasi:

Yugoslav Consulate General, 745—5th Ave., New York 22, N. Y.

Pišete lahko v slovenskem, srbohrvatskem ali angleškem jeziku.

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

A. GRDINA & SINOVI

Pogrebni zavod 1053 EAST 62nd ST. Henderson 2088 Ambulančna posluga podnevi in ponoči

USTANOVLJENO 1908

Zavarovalnino vseh vrst vam točno preskrbi HAFFNER INSURANCE AGENCY 6106 ST. CLAIR AVENUE

SVETEK

FUNERAL HOME

AUGUST F. SVETEK

Pogrebni zavod 478 East 152nd St. Tel. IVanhoe 2016 Bolniški avto na razpolago

Uncle Sam Says

What do you plan to do on "I am an American" Day this month? Listen to someone talk? Hear a band play? Of course, you'll be one of millions of Americans who will enjoy these phases of this annual event. One of the best ways to observe the day would be to do something about your own as well as the nation's security. Sign up on the payroll savings plan for buying United States Savings Bonds where you work, or if you are self-employed, enroll in the Bond-A-Month plan where you bank. America's Security is your Security. U. S. Treasury Department

JULIJA

- 3. julija, sobota — Piknik Veterans of Foreign Wars na farmi SNPJ
- 4. julija, nedelja. — Piknik društva Loyalites št. 590 SNPJ na farmi SNPJ
- 11. julija, nedelja—Piknik društva "Naprej" št. 5 SNPJ na farmi SNPJ v Chardon, O.
- 11. julija, nedelja — Piknik dram. društva Naša zvezda na George Krainčičevi farmi, Willoughby, O.
- 11. julija, nedelja — Piknik društva "Naprej" št. 5 SNPJ na farmi SNPJ
- 17. julija, sobota. — Piknik društva Utopians št. 604 SNPJ na farmi SNPJ
- 18. julija, nedelja — Piknik društva V boj št. 53 SNPJ na farmi SNPJ
- 24. julija, sobota. — Piknik krožka št. 1 Progresivnih Slovencev na farmi SNPJ
- 25. julija, nedelja — Piknik društva Comrades št. 566 SNPJ na farmi SNPJ

AVGUSTA

- 1. avgusta, nedelja. — Piknik društva "Utopians" št. 604 SNPJ na farmi SNPJ
- 8. avgusta, nedelja. — Piknik Clevelandске federacije SNPJ na farmi SNPJ
- 14. avgusta, sobota — Piknik Veterans of Foreign Wars na farmi SNPJ
- 15. avgusta, nedelja — Piknik društva Napredne Slovence št. 137 SNPJ na farmi SNPJ
- 21. avgusta, sobota. — Piknik društva Utopians št. 604 SNPJ na farmi SNPJ
- 22. avgusta, nedelja — Piknik društva Cleveland št. 126 SNPJ na farmi SNPJ
- 29. avgusta, nedelja—Piknik farmskega odbora na farmi SNPJ

SEPTEMBRA

- 5. septembra, nedelja — Ples krožka št. 7 Prog. Slovencev v SDD, Waterloo Rd.
- 5. septembra, nedelja — Piknik društva Svoboda št. 748 SNPJ in krožka št. 1 Progresivnih Slovencev na farmi SNPJ
- 12. septembra, nedelja — Koncert pevskega zbora "Slavulj" v SDD, Waterloo Rd.

- 19. sept., nedelja. — Ples društva "Strivers" HBZ v SDD, Waterloo Rd.
- 26. sept., nedelja — Ples društva "Betsy Ross" št. 186 ABZ v SDD, Waterloo Rd.

OKTOBRA

- 3. oktobra, nedelja — Igra dram. društva Naša zvezda v SDD na Recher Ave.
- 3. oktobra, nedelja — Ples društva "Washington" št. 32 SZS v SDD, Waterloo Rd.
- 10. oktobra, nedelja. — Ples društva "Združene Slovenke" št. 23 SDZ v SDD, Waterloo Road
- 17. oktobra, nedelja. — Igra dram. društva "Anton Verovšek" v SDD, Waterloo Rd.
- 24. oktobra, nedelja—Ples društva "Waterloo Grove" št. 110 WC v SDD, Waterloo Rd.
- 31. oktobra, nedelja — Prireditelj krožka št. 1 Prog. Slovencev v SDD, Waterloo Rd.

NOVEMBRA

- 7. novembra, nedelja — Ples društva Strugglers" št. 614 SNPJ v SDD, Waterloo Rd.
- 14. nov., nedelja — Prireditelj Slov. zadržne zveze v SDD, Waterloo Rd.
- 21. nov. nedelja — Koncert pevskega zbora "Jadran" v SDD, Waterloo Rd.
- 28. nov. nedelja — Prireditelj podr. št. 48 SANSa v SDD, Waterloo Rd.

DECEMBRA

- 5. decembra, nedelja. — Ples društva "Združeni bratje" št. 26 SNPJ v SDD, Waterloo Rd.
- 12. decembra, nedelja — Prireditelj

Prenovite in modernizirajte vašo kuhinjo in kopalnico z

PLASTIC TILE

za stene in strop. Imamo 10 različnih barv. ANTON KOPLAN, 1136 Norwood Rd., HE 6510 HENRY KOPLAN, 1008 Ansel Rd., EX 7141

SOBA V NAJEM

Odda se lepo čisto sobo za dva fanta. Prav blizu Graphite Bronze tovarne.

Vpraša se na 1377 E. 171 St.

HARMONIKE

vseh vrst slovenske in nemške ter kromatične ali klavirske izdelujem in popravljam po zmernih cenah

VSE DELO JE JAMČENO Se priporočam

ANTON BOHTE R. D. 2. Clymer, Pa.

Ko prodajate ali kupujete

dom, farmo, loto ali trgovino, pokličite nas za vljudno in zanesljivo posrežbo.

JOHN KNIFIC 820 EAST 185th ST. IV 7540 ali KE 0288

V priporočilo

Za vljudno in točno postrežbo ter zmerne cene

OBIŠČITE

DAVID'S na 934 E. 152 St. GLenville 8287

kjer si boste lahko izbrali iz njih obširne zaloge zlatnino, stenske in zapestne ure, srebrnino, radio aparate in električne predmete.

VABIMO VAS, DA SI OGLEDATE NAŠO TRGOVINO IN SE SEZNANITE Z NAMI

ditev Mlad. pev. zbora SDD na Waterloo Rd.

19. decembra, nedelja — Ples društva "Waterloo Camp" št. 281 WOW v SDD, Waterloo Road

25. decembra, sobota. — Ples Soc. kluba št. 49 JSZ v SDD, Waterloo Rd.

31. decembra, petek. — Silvestrov večer pevskega zbora "Jadran" v SDD, Waterloo Rd.

JANUARJA — 1949

16. januarja, nedelja. — Igra dram. društva Naša zvezda v SDD, Recher Ave.

Odbor društva sv. Ane št. 4 S. D. Z.

Odbor za leto 1948 je sledeči: Predsednica Julija Brezovar, 1173 E. 60 St.; podpredsednica Jennie Stanonik; tajnica Jennie Suvak, 1415 E. 51 St., EN 8104; blagajničarka Josephine Orazem - Ambrožič; zapisničarka Angela Virant; nadzornice: Mary Bradač, Rose L. Erste in Frances Okorn; rediteljica Mary Pristov.

Seje se vrše vsako drugo sredo v mesecu. Društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki.

PAPIRAMO IN BARVAMO

Prvo vrstno delo, zmerne cene. Pokličite, da vam damo prost proračun.—Se priporočamo.

Geo. Panchur in Sinovi 16603 Waterloo Rd. — KE 2146 Trgovina s stenskim papirjem in barvo.

Wallpaper Steamer for Rent

Za cementna dela

KOT PLOČNIKE IN DRIVEWAYS pokličite

JOHN ZUPANCIC 18220 MARCELLA RD.—KE 4993

WATERLOO WALLPAPER STORE

15404 Waterloo Rd. KE 3648

Polna zaloga stenskega papirja. Imamo izkušene papirarje, ki vam napravijo prvovrstno delo. Cene zmerne.

Prijatelj's Lekarna

PRESCRIPTION SPECIALISTS Zastonj pripeljemo na dom St. Clair Ave., vogal E. 68 St. ENdicott 4212

ZAVAROVALNINO

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.

preskrbi

JANKO N. ROGELJ 6208 SCHADE AVE. POKIČITE:

ENdicott 0718

Ulle Plumbing and Heating Co.

Imamo boilerje na plin, burnerje na plin in forneze na plin, ter vse potrebščine za grelni in monterske naprave.

15601 WATERLOO RD. KE 7248

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka 1146 East 61 Street HE 2730

Ullas

Imamo obilno zalogo zlatnino, stenske in zapestne ure, srebrnino, radio aparate in električne predmete.

VABIMO VAS, DA SI OGLEDATE NAŠO TRGOVINO IN SE SEZNANITE Z NAMI

DAVID'S na 934 E. 152 St. GLenville 8287

kjer si boste lahko izbrali iz njih obširne zaloge zlatnino, stenske in zapestne ure, srebrnino, radio aparate in električne predmete.

VABIMO VAS, DA SI OGLEDATE NAŠO TRGOVINO IN SE SEZNANITE Z NAMI

DAVID'S na 934 E. 152 St. GLenville 8287

kjer si boste lahko izbrali iz njih obširne zaloge zlatnino, stenske in zapestne ure, srebrnino, radio aparate in električne predmete.

VABIMO VAS, DA SI OGLEDATE NAŠO TRGOVINO IN SE SEZNANITE Z NAMI

DAVID'S na 934 E. 152 St. GLenville 8287

kjer si boste lahko izbrali iz njih obširne zaloge zlatnino, stenske in zapestne ure, srebrnino, radio aparate in električne predmete.

